

Kina

Några allmänna tips:

- Var påläst
- Ta gärna ett aliasnamn
- Var noga med klädsel och den diplomatiska etiketten
- Använd gärna humor – men alltid inom ramen för din roll
- Arbetsfördela inom delegationen så att ni blir effektiva och trivs med era roller

Kina har en av världens äldsta existerande kulturer men är också ett land i snabb förändring. Landet har över 1,3 miljarder invånare där många lever i fattigdom men det är också en av världens snabbast växande ekonomier. Inkomstfördelningen är mycket ojämn i landet. Kina är en av de mest aktiva aktörerna i sammanslutningen G77.

Viktiga ståndpunkter

För Kina är Klimatkonventionens princip om gemensamt men olika ansvar av största vikt. Principen betonar industriländernas ansvar för de historiska utsläppen tillsammans med det faktum att industriländernas per capita-konsumtion är mångfalt större än utvecklingsländernas. Dessutom är åtgärder för att bekämpa landets fattigdom överordnat klimatfrågan. En av Kinas viktigaste målsättningar är rätten att uppnå samma levnadsstandard som i väst.

För Kina finns en inneboende konflikt i klimatfrågan. De överordnade principerna för inrikespolitiken i landet är social stabilitet och ekonomisk utveckling. Samtidigt präglas den kinesiska utrikespolitiken av strävan att slå vakt om globalt anseende och integritet. Klimatpolitik är därför en balansakt mellan att inte förlora ekonomisk utvecklingskraft samtidigt som landet vill uppfattas som en ansvarstagande nation.

Bakgrund

Kina vill delta i de internationella klimatförhandlingarna eftersom landet vill:

- Öka sin internationella integrering
- Nå en mer miljömässig utveckling
- Nå en förbättrad energisäkerhet genom att få bort det tunga beroendet av kol och olja

Kina har inte offentliggjort några internationella mål att sträva mot vad gäller utsläppsminskningar av växthusgaser men deltar i klimatförhandlingarna. De har dock presenterat en relativt ambitiös nationell klimatpolitik.

Kina är världens näst största förbrukare av energi (efter USA) och världens största utsläppskälla av växthusgaser. Till detta hör att landet är världens folkrikaste med en befolkning på drygt en femtedel av jordens totala befolkning. En ekonomisk utveckling är viktig för att bekämpa fattigdomen i landet. Då Kinas ekonomiska utveckling hotas av energibrist så fokuserar landet på energisparande åtgärder och på att utveckla kärnkraften för att minska beroendet av fossila bränslen. Idag kommer 70 procent av Kinas energianvändning från kol och även om landet satsar stort på energieffektivisering, utbyggnad av förnybar energi och kärnkraft förväntas kolets betydelse bli hög även i framtiden. Optimistiskt räknat förväntas ändå fossila bränslen stå för merparten av energiproduktionen år 2050. Begränsningar i tillgång på energi riskerar inte bara att drabba landets tillväxt utan också att öka risken för social oro inom landet.

Utsläppsminskningar

Landet står fast vid sin tidigare ståndpunkt om att det är industriländerna som, historiskt sett, har stått för de största utsläppen. Kina menar att de därför ska ta störst ansvar. Kina anser att industriländerna bör klara en 40 procentig minskning av växthusgaser fram till 2020 med 1990 som basår. Dessutom vill Kina att industriländerna donerar minst 0,5 till 1 procent av sin BNP till utvecklingsländers klimatåtgärder. Kina anser att utvecklingsländerna inte ska åläggas internationellt bindande utsläppsminskningar i ett nytt klimatprotokoll. Istället ska utvecklingsländerna anta frivilliga NAMAs (National Appropriate Mitigation Actions) på nationell nivå.

Kina håller således en tuff förhandlingslinje. För att Kinas strategi ska vara trovärdig krävs att landet redan nu gör insatser för att begränsa utsläpp av växthusgaser. I den plan för klimatförändring som Kina släppte 2007 satte man i huvudsak upp tre kvantitativa mål för att kontrollera utsläpp av växthusgaser:

- att minska energikonsumtionen i förhållande till BNP (kallas även för att minska energiintensiteten), med 20 procent fram till år 2010. Detta med 2005 som basår.
- att öka andelen förnybar energi (inklusive kärnkraft) till tio procent till år 2010.
- att under perioden fram till 2010 öka skogsarealen från 18,2 till 20 procent av landets yta.

Kina ska, från år 2005 t.o.m. första halvåret 2009, ha minskat energiintensiteten med närmare 13,5 procent. Inledningsvis gick förbättringarna långsamt men har sedan accelererat. Finanskrisen är en av anledningarna till minskad energikonsumtion. Andelen förnybar energi i landets energimix dvs de energikällor som landet var 2008 8,9 procent. Enligt vissa officiella kinesiska uttalanden ser utvecklingen lovande ut när det gäller att uppfylla målsättningarna. Att öka andelen förnybar energi i energimixen anser de flesta att landet ska klara utan problem.

I de internationella klimatförhandlingar som berör framtida klimatmål har man diskuterat att industriländerna kan åta sig ett delmål på 25–40-procentiga utsläppsminskningar av växthusgaser till år 2020 och ett slutmål år 2050 på 80–95 procents minskning från 1990 års nivå. EU har fört fram idén att utvecklingsländer som grupp till år 2020 ska begränsa sina utsläpp av växthusgaser men erkänner också vissa utvecklingsländers behov av utveckling, vilket kan innebära ökade utsläpp av växthusgaser under en period. Kina har motsatt sig långsiktiga klimatmål som omfattar utvecklingsländerna. I landet har det dock förts en diskussion om ett kinesiskt handelssystem för utsläppsrätter. En utveckling av ett handelssystem med handelsrätter är dock inte realistiskt inom den närmaste tiden.

Avskogning

Landet har målsättningen att öka sin skogsareal från 18,2 procent (år 2005) till 20 procent av landets yta fram till 2010. En ökning av skogsarealen i landet går långsamt och har endast ökat till omkring 18,3 procent. Arbetet med att öka andelen kolsänkor i landet försvåras bland annat av naturkatastrofer (Sichuanjordbävningen, översvämningar m.m). Kina har trots omfattande plantering problem med ökenspridning i norra Kina. Kina har på grund av tidigare storskaliga skogsavverkningar en liten andel skogsareal i relation till invånarantal.

Anpassning

Anpassningsåtgärder är speciellt viktigt för Kina som förväntas drabbas hårt av den globala uppvärmningen. På senare tid eftersträvar Kina att ge arbetet med att minska utsläppen av växthusgaser lika hög prioritet som arbetet med att anpassa samhället till klimatförändringen. Anpassningen handlar bland annat om att förhindra ökenspridning, förbättra effektiviteten vid jordbruksbevattning, utöka naturskyddsområden och motverka framtida översvämningar genom förbättrad infrastruktur.

Kina och G77 anser att UNFCCC måste etablera en anpassningskommitté för klimatförändringen med en majoritet av medlemmar från utvecklingsländer. I uppdraget ska också etablerandet av regionala anpassningsnätverk eller center i utsatta regioner i utvecklingsländerna ingå.

Teknologiutveckling, spridning och överföring

Kina har under lång tid förhållit sig avvaktande till den flexibla mekanismen *Clean Development Mechanism*, CDM. Kina anser att CDM-projekten är för småskaliga för att kunna tillgodose landets behov av teknologiöverföring. Man vill därför se reformer av CDM-mekanismen i framtiden.

Idag pågår ett flertal Carbon Capture and Storage, CCS-projekt, i Kina. Det är samarbetsprojekt med bland annat EU. Det kan nämnas att kinesiska företag redan befinner sig vid teknikfronten i viss CCS-teknologi men att Kina som land ligger efter i att använda koldioxidlagring. Vid de anläggningar som hittills planerats har man kunnat bruka infångad koldioxid till bl a livsmedelsindustrin som koldioxid i drycker.

Kina och G77 har lagt fram ett förslag till en ny mekanism för att utveckla och sprida klimatsmart teknologi. Förslaget är en klimatteknikfond Multilateral Technology Acquisition Fund, MTAF, som ska finansiera alla aktiviteter och projekt som mekanismen beslutar om. Klimatteknikfonden ska finansieras av den finansieringsfond som Kina och G77 föreslagit (se rubriken Finansiering). Kina betonar vikten av internationellt forsknings- och utvecklingssamarbete på teknikområdet. Kina ser sig själv som potentiell ledare på en framtida världsmarknad för miljöteknik.

Finansiering

Kina och G77 presenterade i augusti 2008 ett förslag om att skapa en finansieringsfond. Fonden ska finansieras med medel från givarländernas BNP. Bidraget som enligt förslaget ska vara i storleksordningen 0,5-1 procent av BNP ska ligga utanför givarländernas biståndsbudgetar. Finansieringen ska till största delen inte ha krav på återbetalning. Förslaget innebär också att givarländerna inte ska få tillgodoräkna sig sitt bidrag som en del av bistånd utan fonden ska ligga utanför andra åtaganden om finansiering. I oktober 2008 förklarade Kina att utvecklingsländerna är beredda att möta klimathoten men att industriländerna samtidigt måste ta sitt ansvar genom att bidra med 1 procent av sin BNP till finansiering av teknologiöverföring och andra insatser i utvecklingsländerna. Förslaget har kommenterats av industriländerna men mottagandet har varit svalt.

Allianser

Kina ingår i G77, en allians med rötter i mitten av 1960-talet då den bildades som en plattform för att föra fram utvecklingsländernas ståndpunkter inom FN. Kina är en mycket aktiv medlem av G77 i klimatförhandlingarna. Andra viktiga samarbeten är G8 och G5. G8 är en sammanslutning av världens största ekonomier och G5 är en sammanslutning av de fem största växande ekonomierna (Kina, Brasilien, Indien, Sydafrika och Mexiko). Relationen mellan Indien och Kina är mycket betydelsefull och länderna för inofficiella klimatkommunikationer med varandra. Av betydelse är här att de två länderna är geografiskt närliggande nationer med en likartad situation vad gäller

ekonomisk tillväxt och befolkningsutveckling. För Kinas del är det också betydelsefullt att Indien intar en mer kompromisslös hållning i klimatfrågan vilket innebär att Kina inte själv behöver driva en sådan linje.

Kina får kämpa allt hårdare för att hålla samman G77 i klimatdiskussionerna. Trycket på landet kommer både utifrån och inifrån G77. Önationer och fattiga länder tycker att Kina borde åta sig mer klimatåtgärder än vad landet är villig till. Rykten säger att Kina för samtal med USA om att försöka nå en uppgörelse vid sidan om UNFCCC.

Rollprofil/karaktär

Tillhörande den kinesiska delegationen har du en av nyckelrollerna i klimatförhandlingarna. Du kommer i stor utsträckning att tillsammans med Indien ange tonen i förhandlingarna. Du vet att ditt land har en mycket liten del, historiskt sett och per capita räknat, i den nu hotande klimatförändringen och agerar därefter. Du är ovillig till bindande utsläppsminskningar innan industriländerna har visat på resultat. Du betonar hela tiden ditt lands rätt till utveckling. Det är onekligen så att Kinas förhandlingsposition försvagats i takt med landets ökade koldioxidutsläpp. Retoriken hos den kinesiska delegationen har utvecklats till att allt mer fokusera på de utvecklade ländernas historiska skuld.

Källa:

Institutet för tillväxtpolitiska studier, Klimatpolitisk utveckling i Indien, Japan, Kina och USA, 2008, samt Climate Change: Technology Development and Technology transfer.
www.ccchina.gov.cn/WebSite/CCChina/UpFile/File370.pdf

Tillväxtanalys, Mål och strategier för minskad klimatpåverkan i Kina, Indien och USA, 2009.
www.tillvaxtanalys.se

Tips för fördjupning

Grundläggande kunskap om landet:

Landguiden, www.landguiden.se och Globalis, www.globalis.se

Ländernas hemsidor (sök vidare på respektive land). <http://www.un.org/en/members/>

Länders öppningstal i FN:s generalförsamling 2008. www.un.org/ga/63/generaldebate